

HASIERA HITZALDIA. Eskaintzaren kalitatea azpimarratu dute antolatzaileek, 30. ekitaldiaren lehen egunean

«Genetikoki alfabetatu behar dugu»

Ana Zubiaga EHUko doktoreak giza genomaren gaineko ikerketaren argilunak azpimarratu zituen sarrera hitzaldian

LANDER F. ARROIABE / ARGAZKI PRESS

Ana Zubiagak eskaini zuen atzo UEUren Iruñeko ikastaroen 30. ekitaldiko sarrera hitzaldia.

Ion Orzaiz | IRUÑEA

Genetikaren inguruko eztabaidak «derrigorrezkoak» direla esan zuen Ana Zubiaga EHUko doktoreak atzo, UEUko ikastaroetako irekiera hitzaldian, eta arlo berri honetan dauden onurak eta arriskuak azpimarratu zituen. Zubiaga aurrerapausoei buruz mintzatu zen, eta gizarteak ez dagoela «genetikoki alfabetatuta» gaineratu zuen, ez dakiela zer egin dagoen informazio guztiarekin.

Horren aurrean, zientzialarien arteko eztabaida derrigorrezkotzat jo zuen, «jendea aurrerapen genetikoen kontra edo alde egon dadin, baina, betiere, aurrean zer duten jakinda».

Genetikaren onurak eta kalteak izan ziren, hain zuzen ere, hitzaldiaren ildo nagusia.

Hitzaldiaren aurkezpena Xabier Isasi UEUko zuzendaria egin zuen, UEUk azken 30 urteetan egindako aurrerapausoak nabarmenduta. Isasik, era berean, UEUko Psikologia Sailko sailburu izan zen Juan Luis Saiz de Murrieta omendu zuen, Ana Zubiagari hitza eman aurretik.

Zubiagak giza genomaren sekuentzia jakitearen ondorioak aztertu eta zenbait ezaugarri

bitxi azaldu zituen. Gizakiek 30.000 gene inguru dituztela aipatu zuen doktoreak, zizareak baino zenbait gehiago (haiek 20.000 gene inguru dituzte), eta arrosa batek baino gutxiago. «Horrela oso argi ikusten da gizakiaren konplexutasuna ez dagoela geneetan, geneek sortzen dituzten proteinetan baizik».

Genomika: aplikazioak, bitxikeriak eta ondorio etikoak

Horrekin batera, arrazen arteko desberdintasun genetikoak oso txikiak direla esan zuen: «Horrek arrazismoan oinarritzen diren teoria guztiak hankaz gora jartzen ditu».

Ondoren, Zubiagak, genomaren sekuentziazioaren aplikazioak azaltzeko, zientzia berri bati buruz hitz egin zuen: Genomika. «Gene multzoak edo genomak aztertzen dituen zientzia da genomika. Medikuntza-genomikoarekin geneak identifikatu eta diagnostikoak egin daitezke tratamenduak garatzeko. Farmakogenomikan, ordea, pertsona bakoitzarentzako botika egokituak egin daitezke».

Hitzaldiaren azken zatian, Zubiaga giza genoma aztertzeak dakartzan inplikazio etiko,

ESANAK

ANA ZUBIAGA

EHUko Doktorea

«Jendea ez dago genetikoki alfabetizatuta: ez daki zer egin dagoen informazio guztiarekin»

«Genomaren ezagutzak arrazismoan oinarritzen diren teoriak hankaz gora jartzen ditu»

«Ezaugarri guztiak geneei egozten dizkiegu, baina dibortzioa edo homosexualitatea ere»

legezko eta sozialez mintzatu zen.

«Pertsonen ezaugarri guztiak geneei egozten dizkiegu. Horrela, inteligentzia, edo jarrera koldarra, adibidez, geneek sortuak direla uste dugu, eta hori komunikabidee-

tan ere antzeman dezakegu. Nik adibide asko ikusi ditut egunkarietan, non 'dibortzioaren genea' edo 'homosexualitatearen genea' aurkitu dutela esaten den. Kontu handiz ibili behar dugu, ez bakarrik ikerlariek, baita kazetariak ere, eta orokorrean horretaz hitz egiten duen edonork».

Sekuentziazioaren arazo legalak

Genomaren sekuentziazioak izan ditzakeen arazo legalen artean, Zubiagak osasun-asegurua aipatu zuen, «aseguratzailer batek, mapa genetikoen informazioa lortzen badu, ez diolako gaitz bat izan dezakeen pertsona bati asegurua egingo».

Aurreiritzi sozialak ere sor daitezkeela esan zuen doktoreak, «nahiz eta genomaren argi azaldu gizakien artean desberdintasunik ia ez dagoela».

Bukatzean, genomarekin ikertzeak dituen mugak azaldu zituen: «Medikuntzarekin zerkusirik ez duten ezaugarriak aldatzean, determinismo teknologikoan erortzen gara. Hori gertatzen da trebezia atletikoaren edo ilearen kolorearen moduko ezaugarriak aldatu nahi ditugunean».

ZENBAKIAK

260 irakasle eta 600 partaide inguru bi asteotan

Atzo artean izena emateko aukera egon bazegoen ere, antolakuntzatik emandako datuen arabera, 600 bat izango dira bi asteotan ikastaroetan parte hartuko dutenak. 22 ikastaro antolatu ditu orotara UEUk, eta 260 irakasle izango dira Iruñean. Antolatzaileek dei egin dute saio osagarrietan parte hartzeko.

ORDEZKARIAK

Gizarte taldekoak, kultur arlokoak eta politikariak atzoko saioan

Ana Zubiaga EHUko irakasleak atzo eman zuen sarrera hitzaldia entzutera hainbat ordezkari agertu ziren, besteak beste Andres Iñigo Euskaltzaindiko ordezkaria, Xabier Mendiguren (Kontseilua), Eugenio Arraiza (Eusko Kultur), Koldo Martinez (Euskara Kultur Elkargoa) eta Iñaki Irabazabalbeitia (Elhuyar). Fernando Barrena (Batasuna) eta Txutxi Ariznabarreta (LAB) ere bertan izan ziren.

SAIO OSAGARRIAK

Globalizazioaz mahai-ingurua eta bertso afaria

Gaurko antolatutako bi saio osagarri izango dira Larraonan bertan. 19:00etan Globalizazioa eta Porto Alegreko Foro Soziala izenburupean mahai-ingurua izango da. Bertan, Ekonomia sailkoen ardurapean, Mikel Noval (ELA), Antton Mendizabal (EHUko irakaslea), Itziar Lopetegui (LAB) eta Josu Egi-reunek parte hartuko dute. 22:00etan, berriz, Bertso afaria izango da Unai Iturriaga, Xabier Silveira eta Fredi Paiaren partaidetzarekin. Bertso trama izango da *Zerukoak* eta *Inperukoak* gaia jarrita, eta Gotzon Barandiaran ariko da tramagile. Atzo arratsaldean, berriz, torturen gainean mahai-ingurua izan zen Larraonan. Parte hartze- ra deituta zeuden Koldo Callado sendagilea eta Iñigo El-koro abokatua. Moderatzaile Angel Bidaurrezaga aritu zen.